

Quickscan flora en fauna te Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk en Schoonhoven

Oriënterend onderzoek in het kader van de Wet Natuurbescherming

K.J. Rebergen

Colofon

Status: Concept

Project: BE/2018/001

Datum: 19 februari 2018

Samensteller(s): ir. ing. K.J. Rebergen

Projectleider(s): ing. C.J. Blom & ing. T.J.P. den Otter

Opdrachtgever:

QuaWonen
Postbus 27
2860 AA Bergambacht

Contactpersoon: Dhr. J. Bos

Disclaimer

Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.

© Blom Ecologie B.V. / QuaWonen

Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Voorwoord

Voor u ligt de rapportage 'Quickscan flora en fauna te Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk en Schoonhoven'. De rapportage is opgesteld in opdracht van QuaWonen. De quickscan is uitgevoerd ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan verscheidene woonblokken in de gebieden Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk en Schoonhoven.

De renovatiewerkzaamheden hebben mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en natuurwaarden. In het kader van de Wet natuurbescherming dient een oriënterend onderzoek uitgevoerd te worden naar de mogelijke negatieve effecten voor beschermde flora en fauna.

QuaWonen heeft Blom Ecologie B.V. opdracht verleend om de betekenis van de complexen voor de aanwezig beschermde soorten te beoordelen en de effecten van de voorgenomen handelingen daarop. In deze rapportage worden de bevindingen beschreven en geadviseerd hoe deze te interpreteren en in de praktijk te hanteren.

Inhoud

1 Inleiding.....	6
1.1 Aanleiding en doel	6
1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)	6
1.3 Wettelijk kader Wet Natuurbescherming	7
2 Plangebied en voorgenomen ingrepen	10
2.1 Complex 65, 70	11
2.2 Complex 45	13
2.3 Complex 319	16
2.4 Complex 338, 339	19
2.5 Complex 234	22
2.6 Complex 227	25
2.7 Complex 236	27
2.8 Complex 644	30
2.9 Voorgenomen ingrepen	33
3 Beoordeling Wet Natuurbescherming	34
3.1 Vaatplanten	34
3.2 Zoogdieren	35
3.3 Vleermuizen	36
3.4 Amfibieën en reptielen	39
3.5 Vissen	40
3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden	41
3.7 Vogels	42
4 Gebiedsbescherming.....	45
4.1 Natura2000-gebieden	45
4.1.1 Krimpen aan den IJssel	45
4.1.2 Krimpen aan de Lek	46
4.1.3 Lekkerkerk	46
4.1.4 Schoonhoven	47
4.2 Natuurnetwerk Nederland	47
4.2.1 Krimpen aan den IJssel	47
4.2.2 Krimpen aan de Lek	48

4.2.3 Lekkerkerk	48
4.2.4 Schoonhoven	49
5 Conclusies en aanbevelingen	50
5.1 Conclusies	50
5.2 Te treffen maatregelen en handelingen	53
5.3 Vervolgstappen	54
6 Literatuur	55

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel

QuaWonen is een woningcorporatie gelegen in Bergambacht. Haar werkveld bevindt zich in Krimpenerwaard. Het verduurzamen en vitaliseren van woningen zijn onder andere twee speerpunten van de corporatie. In dit kader is de woningcorporatie voornemens om woningen op diverse (project)locaties in Krimpen aan de Lek, Krimpen aan den IJssel, Lekkerkerk en Schoonhoven te renoveren.

De beoogde renovatie heeft mogelijk een negatief effect op beschermde flora en fauna en/of beschermde natuurgebieden. Ten behoeve van de ontwikkeling geldt de wettelijke verplichting onderzoek te verrichten naar de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de mogelijk effecten van de ruimtelijke ingreep daarop. Middels voorliggende ecologische quickscan is de (potentiele) aanwezigheid van beschermde flora en fauna en de betekenis van het plangebied voor deze soorten in kaart gebracht.

QuaWonen heeft Blom Ecologie bv verzocht het plangebied te onderzoeken op aanwezige beschermde natuurwaarden en vervolgens deze te toetsen aan de effecten van de werkzaamheden en vigerend beleid.

Onderzoeksdoel

Middels dit oriënterend onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Welke, krachtens de Wet Natuurbescherming, beschermde flora en fauna zijn (potentieel) aanwezig in het plangebied?
- Welke negatieve effecten treden op voor (potentieel) aanwezige flora en fauna als gevolg van de werkzaamheden?
- Leiden de werkzaamheden, gelet op de verwachte negatieve effecten, tot overtreding van de Wet Natuurbescherming en/of vigerend beleid?

1.2 Oriënterend onderzoek (quickscan)

Quickscan

Een quickscan is een oriënterend onderzoek waarbij een beoordeling wordt gegeven van de aanwezigheid van flora en fauna in het plangebied, de betekenis van het plangebied voor de aanwezige soorten en de effecten van de voorgenomen ingrepen op de soorten. De quickscan bestaat uit veldbezoek en raadpleging van externe bronnen. De quickscan geeft uitsluitsel voor het (direct) uit kunnen voeren van de werkzaamheden, vervolgonderzoek en/of een ontheffingsaanvraag.

Veldbezoek

Het veldbezoek is een momentopname van de aanwezige beschermde flora en fauna. Tijdens het veldbezoek wordt het plangebied nauwkeurig onderzocht waarbij ook gelet wordt op sporen en delen of restanten van planten en/of dieren. Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 25 januari 2018. De inventarisatie is uitgevoerd op de planlocatie. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren respectievelijk; droog, 4/8 bewolkt, 3° Celsius en windkracht 0-1 (Bft.).

Externe bronnen

Vaak zijn er al gegevens bekend over een plangebied en de directe omgeving hiervan. Deze gegevens worden onder andere beheerd in rapporten en naslagwerken en door het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Raadpleging van externe bronnen levert vaak nuttige aanvullende informatie op en daarmee een vollediger beeld van de (mogelijk) aanwezige flora en fauna.

1.3 Wettelijk kader Wet Natuurbescherming

Per 1 januari 2017 wordt de huidige Wet Natuurbescherming samen met de Boswet en Natuurbeschermingswet vervangen door de Wet natuurbescherming (Wnb). Onder de Wet natuurbescherming vervallen de voormalige tabellen 1, 2 en 3 waarin de beschermde soorten zijn opgenomen. Tevens zijn er circa 200 soorten niet langer beschermd en worden enkele bedreigde soorten toegevoegd. De soortenbescherming binnen de Wet natuurbescherming is opgedeeld in de volgende beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijn

Onder de vogelrichtlijn vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels. De meeste vogels hebben in het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli) een vaste rust- en verblijfplaats. Voor alle vogels geldt, dat deze gedurende het broedseizoen beschermd zijn en de nestlocatie gedurende de periode dat de jongen hiervan afhankelijk zijn.

De nestlocatie en de functionele leefomgeving van een aantal kwetsbare vogelsoorten is het gehele jaar beschermd. Hierbij wordt onderscheidt gemaakt in vijf categorieën waarvan categorie 1 t/m 4 het gehele jaar beschermd zijn en categorie 5 wanneer er zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. De huismus en gierzwaluw zijn onderverdeeld in categorie 2; nesten van (semi)koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing of biotoop zijn. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. Ten aanzien van de vaste rust en verblijfplaatsen van vogels bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Habitatrichtlijn

Onder de habitat richtlijn vallen alle soorten die genoemd zijn in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn, Bijlage I en II van het Verdrag van Bern en Bijlage II van het Verdrag van Bonn. Afhankelijk van de werkzaamheden geldt een vrijstelling met een, door de provincie goedgekeurde gedragscode of een ontheffingsaanvraag (uitgebreide toets). Voor ruimtelijke ontwikkeling en –inrichting geldt altijd een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor het overtreden van de verbodsbepalingen wordt alleen in specifieke situaties verleend.

Alle inheemse vleermuissoorten vallen habitatrichtlijn. Vleermuizen maken gebruik van 4 typen verblijfplaatsen (kraam-, zomer-, paar- en winterverblijfplaats). Afhankelijk van de soort bevinden deze verblijfplaatsen zich in gebouwen, bomen, rotsen of andere specifieke locaties. In de schermer-

en nachtperiode trekken vleermuizen van de verblijfplaats naar de foerageergebieden. Vleermuizen opportunistisch waardoor er vaak sprake is van een geleidelijk diffuse verspreiding gedurende de avond. Vleermuizen oriënteren zich op elementen in het landschap tijdens de migratie tussen de verblijfplaats en foerageergebieden. De verblijfplaatsen en de functionele leefomgeving (foerageergebieden en verbindingroutes) zijn strikt beschermd. Wanneer er bij ruimtelijke ontwikkelingen sprake is van aantasting van de verblijfplaatsen en/of functionele leefomgeving leidt dit altijd tot een ontheffingsaanvraag. Ontheffing voor ruimtelijke ontwikkelingen wordt alleen verleend na een zware toetsing en op basis van zwaarwegende criteria: dwingende redenen van groot openbaar belang, dreiging voor volksgezondheid en veiligheid en/of (voorkoming) van ernstige (economische) schade. De renovatie leidt tot een beter binnenklimaat (volksgezondheid) en een afname de CO₂ uitstoot (klimaatverandering; groot openbaar belang). Ten aanzien van de vaste rust- en verblijfplaatsen alsmede de functionele leefomgeving van vleermuizen bestaat de mogelijkheid om mitigerende maatregelen toe te passen en daarmee overtreding van de verbodsbepalingen te voorkomen (mitigatieplan).

Andere soorten

Voor alle beschermde soorten geldt een ontheffingsplicht. Het bevoegd gezag (de provincie) kan voor de soorten die zijn opgenomen in het 'beschermingsregime andere soorten' vrijstellingsbesluit nemen en hierin onderscheid maken tussen meer en minder strikt beschermde soorten. In de Verordening uitvoering Wet natuurbescherming provincie Zuid-Holland is voor de volgende soorten vrijstelling opgenomen in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen:

<i>Aardmuis</i>	<i>Gewone bosspitsmuis</i>	<i>Ree</i>
<i>Bastaardkikker</i>	<i>Gewone pad</i>	<i>Rosse woelmuis</i>
<i>Bosmuis</i>	<i>Haas</i>	<i>Veldmuis</i>
<i>Bruine kikker</i>	<i>Hermelijn</i>	<i>Vos</i>
<i>Bunzing</i>	<i>Huisspitsmuis</i>	<i>Wezel</i>
<i>Dwergmuis</i>	<i>Kleine watersalamander</i>	<i>Woelrat</i>
<i>Dwergspitsmuis</i>	<i>Konijn</i>	
<i>Egel</i>	<i>Meerkikker</i>	

Nee, tenzij

Het basisprincipe in de Wet natuurbescherming is het verbod op beschadiging van beschermde planten en dieren en hun leefomgeving. Ruimtelijke ingrepen mogen niet plaatsvinden tenzij beschermde flora en fauna niet beschadigd en verstoord worden. Bij sommige ruimtelijke ingrepen is schade echter onvermijdelijk. Een wettelijk verplichte natuurtoets geeft vervolgens uitsluiting voor een vrijstelling, een ontheffingsaanvraag of een afkeuring.

Belangrijke verbodsbepalingen ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen zijn de §3.1 artikel 3.1 – 3.4 (Vogelrichtlijn), §3.2 artikel 3.5 – 3.9 (Habitatrichtlijn) en §3.3 artikel 3.10 – 3.11 (Andere Soorten). De belangrijkste artikelen zijn hieronder weergegeven.

Artikel 3.1. Vogelrichtlijn

- 1: Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- 3: Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- 4: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
- 5: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5. Habitatrichtlijn

- 1: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- 2: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- 3: Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- 5: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Zorgplicht

Naast de door de Wet Natuurbescherming beschermde diersoorten geldt voor alle in het wild levende dieren de algemene zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht nemen moet nemen voor alle in het wild levende dieren en planten en hun leefomgeving.

2 Plangebied en voorgenomen ingrepen

Quawonen is voornemens diverse delen van woonwijken in Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk en Schoonhoven te renoveren ter verbetering van het woongenot en het energiezuiniger maken van de woningen. De aanpak van de woningen bestaat voor een groot deel uit onderhoud en verbeteringen aan de buitenzijde van de woningen. In figuur 1 is weergegeven waar de vier gebieden, waarin de renovaties aan de woningen plaatsvinden, zich bevinden.

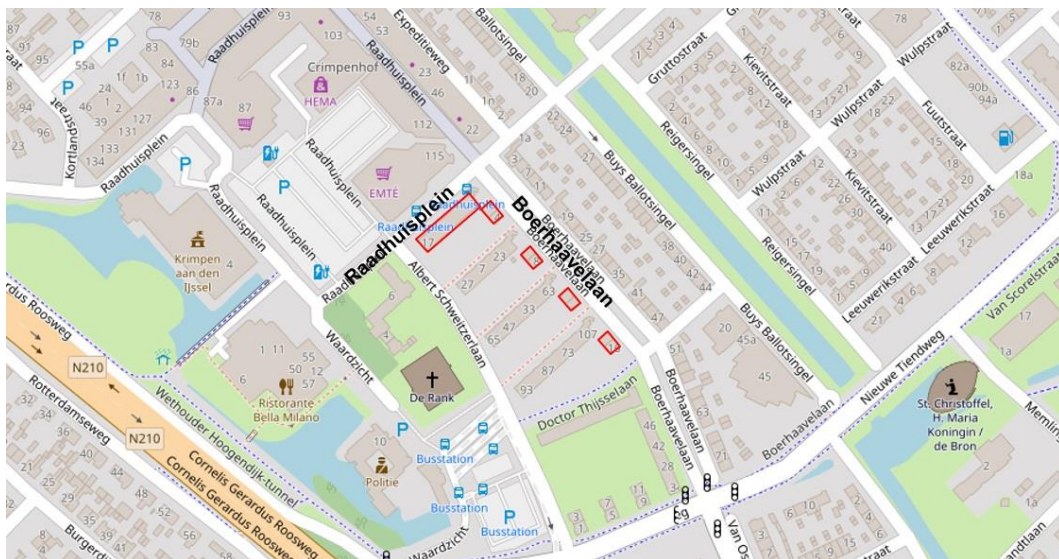

Figuur 1 De rode cirkels weergeven bij benadering de ligging van de locaties te Krimpen aan den IJssel, Krimpen aan de Lek, Lekkerkerk en Schoonhoven (bron: arcgis.com).

2.1 Complex 65 & 70

De twee planlocaties zijn in het westen in Krimpen aan den IJssel gelegen. De locatie aan de Boerhaavelaan 2 t/m 16 (even) bestaat uit 8 woningen verdeeld over 4 twee-onder-een-kap blokken. De woningen bestaan uit twee bouwlagen. De locatie aan het Raadhuisplein 7 t/m 21 (oneven) en 8 t/m 20 (even) bestaat uit een galerijflat met 3 bouwlagen van 5 woningen per bouwlaag; betreffende 15 woningen in totaal. Zowel de woningen aan de Boerhaavelaan als aan het Raadhuisplein zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- De woningen aan de Boerhaavelaan beschikken over open stootvoegen op enkele decimeters hoogte en gescheurd of gebarsten voegwerk.
- De woningen aan het Raadhuisplein beschikken over ventilatiegaten, echter zijn de meeste niet toegankelijk. Er is een muizenhol waargenomen, dat zich bevond in een wel toegankelijk ventilatiegat. Er is sprake van vele openingen in de voegen en ontbrekende specie. Tevens zijn er enkele scheve dakpannen aangetroffen en een holte naast de hemelwaterafvoer. Tussen de dakrand en de muur zijn uitwerpselen van vogels geconstateerd.

Figuur 2 De rode omlijning weergeeft te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenoemen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige in pandige werkzaamheden.

Figuur 3 De planlocatie aan de Boerhaavelaan betreft 4 twee-onder-een-kap woningen.

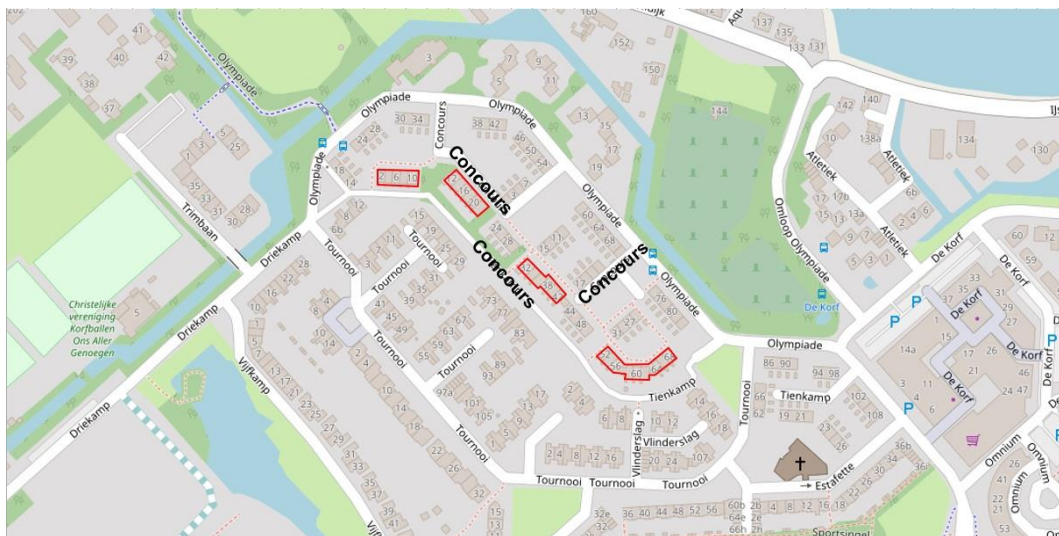

Figuur 4 De planlocatie aan het Raadhuisplein betreft een galerijflat bestaande uit 15 woningen.

2.2 Complex 45

De planlocatie is in het noordoosten van Krimpen aan de IJssel gelegen en bestaat uit 23 rijtjeswoningen verdeeld over 4 blokken aan de Concours 2 t/m 22 (even), 32 t/m 42 (even) en 52 t/m 68 (even). De woningen bestaan uit twee bouwlagen, zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken. De bebouwing wordt omgeven door een groot aantal bomen, struiken en overige hoge vaatplanten. Voor vogels is er abundant sprake van schuil- en foerageergelegenheid. Aan de woningen van de nummers 2 t/m 22 bevindt zich een mezenkast en aan de woningen van de nummers 32 t/m 42 bevindt zich een vleermuiskast ten behoeve van zomerverblijven voor gewone dwergvleermuizen.

- De woningen van nummers 2 t/m 22, 32 t/m 42 en 52 t/m 68 beschikken over open stootvoegen op enkele decimeters hoogte en openstaande loodslabben. Bij geen van de woningen is vogelschroot geconstateerd.
- De woningen van nummers 2 t/m 22 beschikken over overhangende dakpannen. Daarbij zijn er openingen onder de dakpannen aangetroffen.
- In de woningen van nummers 32 t/m 42 zijn openingen onder de dakpannen aangetroffen. Verder beschikken de betreffende woningen over open stootvoegen op hoogte.

Figuur 5 De rode omlijning weergeeft te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenoemde werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismentventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpanidige werkzaamheden.

Figuur 6 De planlocatie aan de Concours betreft enkele blokken rijtjeswoningen.

Figuur 7 Bij de zijgevels van de woonblokken zijn kantpannen en schoorsteenkappen met openingen aanwezig.

Figuur 8 Aan de achterzijde van de rijtjeswoningen zijn uitbouwen, dakkapellen en dakramen aanwezig.

2.3 Complex 319

De planlocatie is in het oosten van Krimpen aan de Lek gelegen en bestaat uit een 6 rijtjeswoningen aan de Merwestraat 1 t/m 7 (oneven), 15 en 17. De woningen bestaan uit twee bouwlagen, zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- De woningen van nummers 1 t/m 7, 15 en 17 beschikken over open stootvoegen op hoogte. Er is sprake van niet nauwsluitende kantpannen, open ventilatieroosters en scheefliggende dakpannen. Er is geen vogelschroot geconstateerd. Tevens zijn er geen openingen tussen de gootafwerking en de muren aangetroffen.

Figuur 9 De rode omlijning weergeeft de te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenumen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpandige werkzaamheden.

Figuur 10 De planlocatie aan de Merwestraat betreft een 6-tal rijtjeswoningen.

Figuur 11 De zijgevel van een van de rijtjeswoningen aan de Merwestraat.

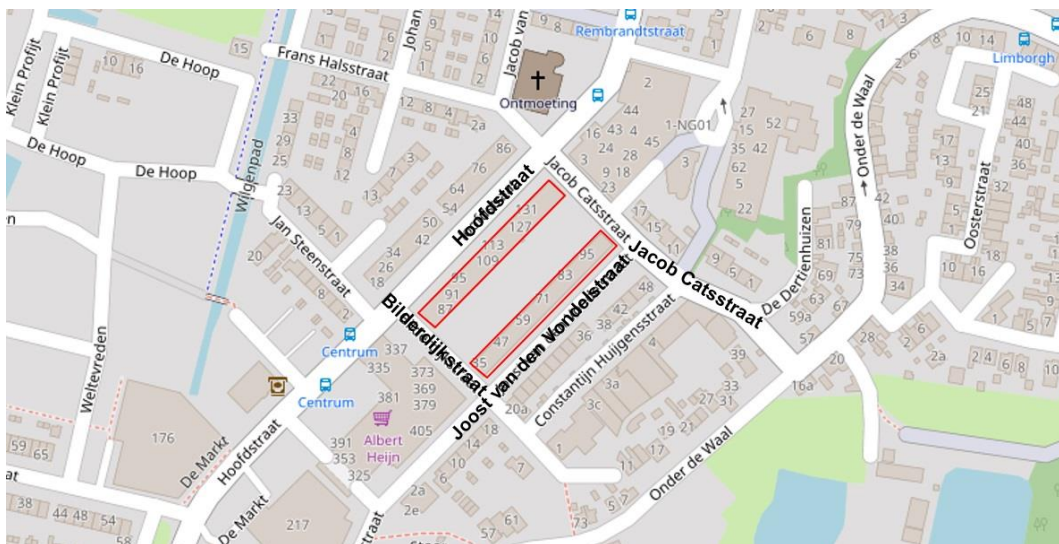

Figuur 12 De rijtjeswoningen aan de Merwestraat gezien vanaf de achterzijde.

2.4 Complex 338 en 339

De twee planlocaties zijn in het centrum van Krimpen aan de Lek gelegen. Beide locaties bestaan uit portiekflats met 3 bouwlagen en zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. De woningen betreffen uit één bouwlaag. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- De portiekflat aan de Hoofdstraat beschikt over open stootvoegen. Tevens zijn er gaten in de gevels aangetroffen en ontbreken dakpannen en liggen er een groot aantal scheef. Er zijn geen openingen tussen de dakrand en de muur geconstateerd.
- De portiekflat aan de Joost van de Vondelstraat beschikt over een grote hoeveelheid open stootvoegen. Daarbij is er sprake van scheurende voegen, enkele kierende dakpannen en ontbrekend voegwerk. Op hoogte zijn ventilatieroosters aanwezig en zijn voorzien van rasters. Tevens is er een grote scheur halverwege de flat aangetroffen. In de scheur was isolatiemateriaal van buitenaf zichtbaar, echter ontbraken er stukken van het materiaal en is het aannemelijk dat de spouw toegankelijk is. Er zijn geen openingen tussen de dakrand en de gevel geconstateerd.

Figuur 13 De rode omlijning weergeeft de geplande renovatie (bron: arcgis.com).

De voorgenomen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpanidige werkzaamheden.

Figuur 14 De planlocatie betreft onder andere een portiekflat aan de Hoofdstraat.

Figuur 15 Aan de Joost van den Vondelstraat is de andere portiekflat gesitueerd. Tussenbeide is parkeergelegenheid met gemeentelijk groen aanwezig.

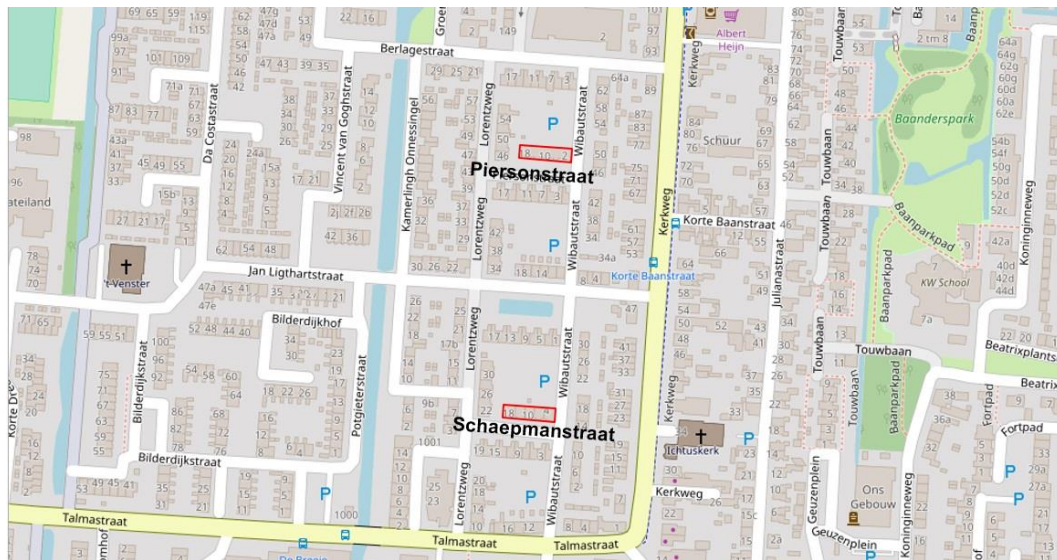

Figuur 16 De portiekflat aan de Joost van de Vondelstraat gezien vanaf de achterzijde.

2.5 Complex 234

De planlocatie is in het westen van Lekkerkerk gelegen en bestaat uit twee appartementencomplexen met in totaal 20 woningen aan de Piersonstraat 2 t/m 20 (even) en Schaepmanstraat 2 t/m 20 (even) en bestaan uit twee bouwlagen en zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. De woningen bestaan uit elk uit één bouwlaag.. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- Zowel de woningen aan de Piersonstraat als aan de Schaepmanstraat beschikken niet over open stootvoegen en vogelschroten. Echter is er wel sprake van scheefliggende dakpannen en overstekende kantpannen bij beide woningen. De dakranden zijn afgesloten.
- Rondom het appartement aan de Schaepmanstraat is zijn er minder groenstructuren aanwezig en werd er een huismus waargenomen die vervolgens onder het dak van het appartement vloog.

Figuur 17 De rode omlijning weergeeft de te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenomen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpanidige werkzaamheden.

Figuur 18 De planlocatie aan de Piersonstraat betreft een appartementencomplex van 2 bouwlagen.

Figuur 19 Aan de achterzijde van de complexen zijn balkons aanwezig.

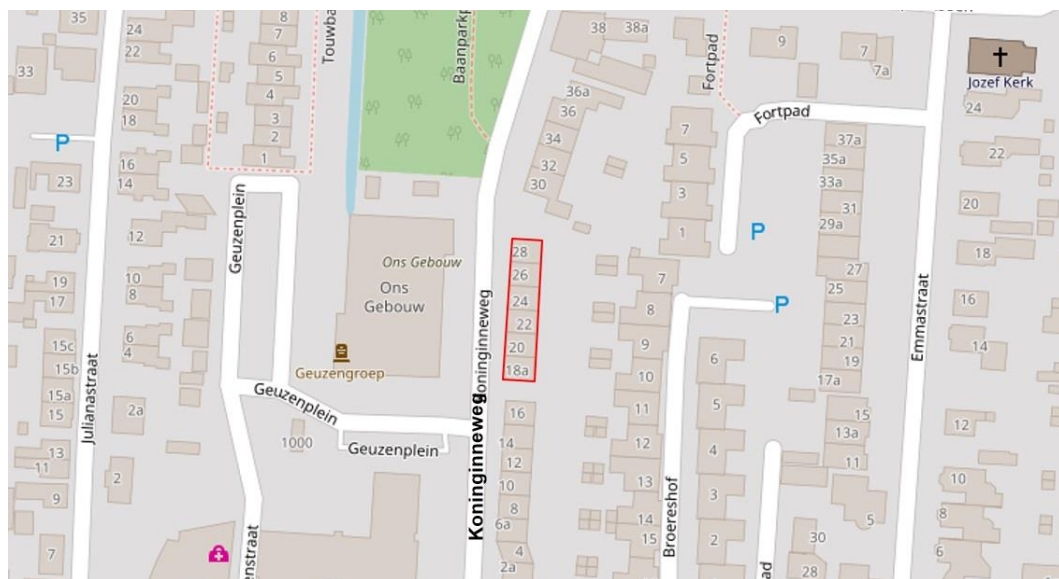

Figuur 20 Het appartementencomplex aan de Schaepmanstraat is identiek aan het complex aan de Piersonstraat.

2.6 Complex 227

De planlocatie is in het zuiden van Lekkerkerk gelegen en bestaat uit 6 rijtjeswoningen aan de Koninginneweg 18 t/m 28 (even). De woningen bestaan uit twee bouwlagen, zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en hebben een pannendak. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- De woningen beschikken over open stootvoegen op hoogte. Er is sprake van kierende kantpannen en scheefliggende dakpannen. De goten sluiten niet nauw aan op de gevels waardoor de daken via deze opening toegankelijk zijn. Bij de woningen is geen vogelschroot geconstateerd.

Figuur 21 De rode omlijning weergeeft de te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenomen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpassende werkzaamheden.

Figuur 22 De planlocatie aan de Koninginneweg betreft een 6-tal rijtjeswoningen.

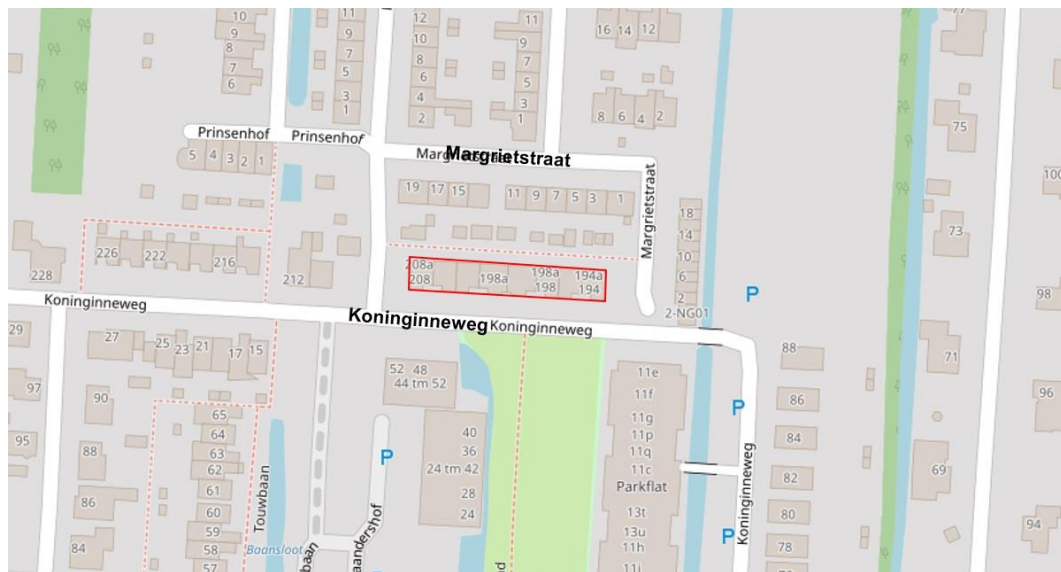

Figuur 23 Aan zowel de voor- als de achterzijde zijn siertuinen aanwezig.

2.7 Complex 236

De planlocatie is in het midden van Lekkerkerk gelegen en bestaat uit een appartementencomplex met 16 woningen aan de Koninginneweg 194 t/m 208 (even; inclusief 'a' nummers) en bestaat uit twee bouwlagen en zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. De woningen bestaan uit elk uit één bouwlaag. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- Bij het complex zijn scheefliggende en overstekende dakpannen aangetroffen. Daarbij is er sprake van een kierende dakrand en gaten in de gevels. Aan de woning zijn een aantal vleermuiskasten bevestigd.

Figuur 24 De rode omlijning weergeeft de te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenoemen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk, voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken, dakgoten;
- vervangen kozijnen, ramen;
- werkzaamheden cv/mechanisventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten, HWA;
- overige inpandige werkzaamheden.

Figuur 25 De planlocatie aan de Koninginneweg 194 t/m 208 betreft een appartementencomplex.

Figuur 26 Aan de zijgevels van het complex zijn enkele vleermuiskasten bevestigd.

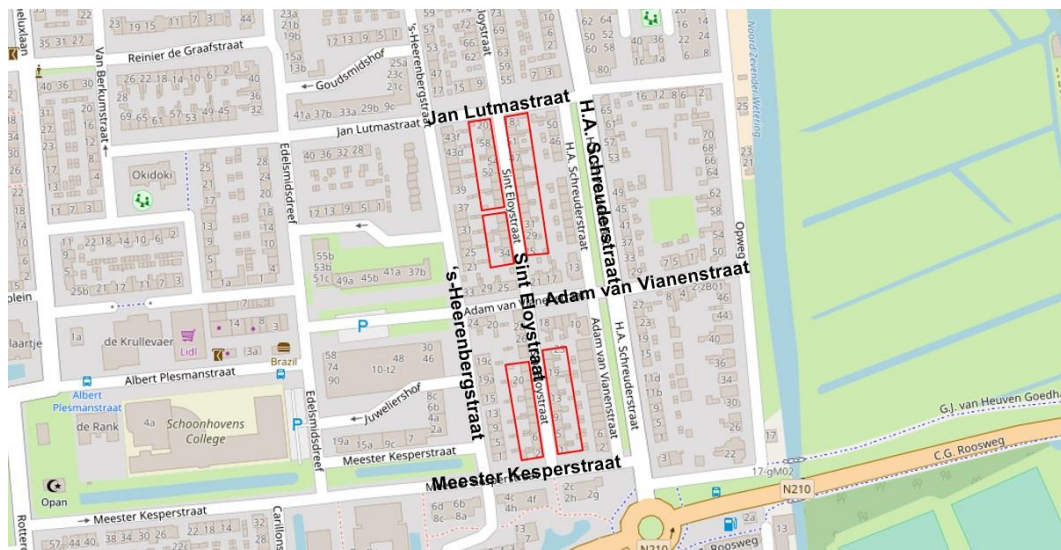

Figuur 27 Aan de achterzijde van het complex zijn sier- en moestuinen met tuihuisjes gesitueerd.

2.8 Complex 644

De planlocatie is in het oosten van Schoonhoven gelegen en bestaat uit 52 rijtjeswoningen verdeeld over 5 woonblokken aan de Sint Eloystraat 2 t/m 20 (even), 32 t/m 60 (even) en 1 t/m 53 (oneven). De woningen bestaan uit twee bouwlagen, zijn opgetrokken uit gemetselde muren met spouw en een pannendak. Het omliggende terrein bestaat met name uit voor- en achtertuinen, wegen, trottoirs, parkeerplaatsen en enkel gemeentelijke groenstroken met solitaire bomen en kleine struiken.

- De woningen aan de Sint Eloystraat beschikken over stootvoegen en ventilatieroosters. Beide elementen zijn aangetroffen op enkele decimeters hoogte. Er is sprake van een aantal openingen tussen de gevel en goot, slechte staat van het voegwerk, ontbrekende specie en los- en scheefliggende dakpannen. Aan de zijgevel van nummer 25 is een gat in de gevel aangetroffen. Tevens zijn enkele vleermuiskasten aan de zijgevels bevestigd.
- Rondom de woningen van nummers 2 t/m 20 zijn een aantal huismussen waargenomen.

Figuur 28 De rode omlijning weergeeft de te renoveren bebouwing bij benadering (bron: arcgis.com).

De voorgenoemen werkzaamheden bestaan mogelijk uit:

- controleren, repareren/vervangen van metselwerk en voegwerk;
- isolatie dak;
- plaatsing HR++ glas;
- vervangen daken en dakgoten;
- vervangen kozijnen en ramen;
- werkzaamheden cv/mechanismeventilatie (dakdoorvoeren);
- vervangen dakgoten en HWA;
- overige inpassende werkzaamheden.

Figuur 29 Aan enkele van de zijgevels zijn vleermuiskasten bevestigd.

Figuur 30 De planlocatie bestaat uit 5 blokken rijtjeswoningen.

Figuur 31 Aan de achterzijde van de rijtjeswoningen aan de Sint Eloystraat zijn tuinen met verharding, siertuin en tuinhuisjes aanwezig.

2.9 Voorgenomen ingrepen

QuaWonen is voornemens om groot onderhoud aan de hierboven beschreven complexen uit te voeren. Tevens worden de woningen energiezuiniger gemaakt door enkele delen van de bebouwing te isoleren. Ten aanzien van beschermde flora en fauna is het relevant op welke locatie aan of in de woningen de werkzaamheden worden uitgevoerd (tabel 1). Voor alle projectlocaties geldt dat vooralsnog onbekend is welke werkzaamheden exact worden uitgevoerd.

Tabel 1 *Overzicht van ruimtelijke ingrepen op de planlocaties*

	Dak buiten + dakgoten ed.	Dak binnen	Gevel kozijnen	+ Spouw	Inpandig
Alle complexen*	mogelijk	mogelijk	mogelijk	mogelijk	mogelijk

* na studie kan worden besloten dat de woningen in deze deelgebieden worden gesaneerd en er vervolgens nieuwe woningen worden gerealiseerd.

3 Beoordeling Wet Natuurbescherming

3.1 Vaatplanten

De planlocaties betreffen rijtjeswoningen, appartementencomplexen of flats al dan niet met voor- en/of achtertuinen. De directe omgeving van de complexen bestaat uit verharding (wegen en trottoirs), stedelijk gebied en openbaar groen. De openbare ruimte en particuliere tuinen worden vrijwel altijd intensief onderhouden c.q. beheerd met een hoog kwaliteitsbeeld. Door de aanzienlijke aanwezigheid van verharding ontbreekt het habitat van kwetsbare en zeldzame soorten. Tevens is er geen beschermde muurvegetatie als muurbloem aangetroffen op de te bebouwing. Waargenomen soorten betreffen algemene aangeplante soorten als: buxus, hortensia, rododendron, conifeer, hulst, rozenbottel en liguster. Aanwezigheid van beschermde flora binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkelingen is uitgesloten. De beoogde ingrepen bestaan uit werkzaamheden aan de buitenzijde en binnenzijde van de woningen en/of de daarbij behorende berging. De bestaande vegetatie wordt hierbij niet of nauwelijks aangetast.

De planlocatie heeft aannemelijk geen betekenis voor beschermde vaatplanten. Gelet op de functie en het gebruik van de locatie in relatie tot de habitatpreferentie van kwetsbare en zeldzame soorten wordt de aanwezigheid hiervan tevens niet verwacht. Negatieve effecten ten aanzien van beschermde vaatplanten kunnen derhalve worden uitgesloten.

Tabel 2 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vaatplanten per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	geen	algemene soorten zonder beschermde status	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 3 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde vaatplanten conform de Wet Natuurbescherming

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitatrichtlijnsoort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	x	x	x

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

3.2 Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van (beschermde) zoogdieren. Er is geen opgaande vegetatie aanwezig en er is sprake van constante verstoring door menselijke factoren en (vracht)verkeer. Tevens staan de percelen niet in verbinding met natuurgebieden. Cumulatief leidt vorengenoemde tot zeer ongeschikt leefgebied voor grote in het wild levende zoogdieren. De tuinen en openbare groenstroken hebben mogelijk een functie voor kleine grondgebonden fauna. Gelet op de gebruiksfuncties, ligging en schaalgrootte van de locatie, landelijke verspreiding en habitatpreferentie betreffen het slechts algemene en tolerante zoogdiersoorten. Voor soorten als: huismuis, vos, mol en egel hebben de locaties mogelijk een (beperkte) functie. Het voorkomen van wezel, hermelijn en bunzing is bekend in de omgeving van de Krimpenerwaard. Echter hebben de werkzaamheden geen of nauwelijks invloed op de tuinen en groenere structuren; bovendien zijn de kleine marterachtigen vrijgesteld in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Daarnaast lopen in woonwijken vaak huiskatten en honden en is er een continue verstoring door de aanwezigheid van mensen en allerlei activiteiten.

Het voorkomen van steenmarter is in de omgeving van Krimpenerwaard niet bekend. De soort prefereert een meer structureel parkachtig of boerenlandschap in de omgeving van dorpen, vrijstaande woningen en schuren. De aanwezigheid van de steenmarter is makkelijk opgemerkt door de aanwezigheid van sporen als: prooiroesten, urinegeur, uitwerpselen, voedselvoorraden en schreeuwen/roepen in paartijd. Gelet op het geprefereerde habitat, de permanente verstoring op de locaties en het ontbreken van waarnemingen en meldingen bij QuaWonen (overlast, schade e.d.), alsmede bekende verspreidingsgegevens is de aanwezigheid van steenmarter op de planlocaties uitgesloten.

De beoogde ingrepen leiden niet tot een afname van het leefgebied of aantasting van alle vorengenoemde soorten. Alle soorten die mogelijk gebruik maken van de planlocatie betreffen tolerante en algemeen voorkomende soorten. Voor deze soorten geldt vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Een gedeelte van de planlocatie is na ingreep weer geschikt leefgebied voor een aantal soorten. In de directe omgeving is voldoende vergelijkbaar habitat waar potentieel aanwezige zoogdieren zich al dan niet tijdelijk kunnen ophouden. Negatieve effecten ten aanzien van grondgebonden zoogdieren zijn uitgesloten.

Tabel 4 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde zoogdieren per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	mogelijk	algemene soorten opgenomen in het vrijstellingsbesluit voor ruimtelijke ontwikkelingen	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 5 *Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde grondgebonden zoogdieren conform de Wet Natuurbescherming.*

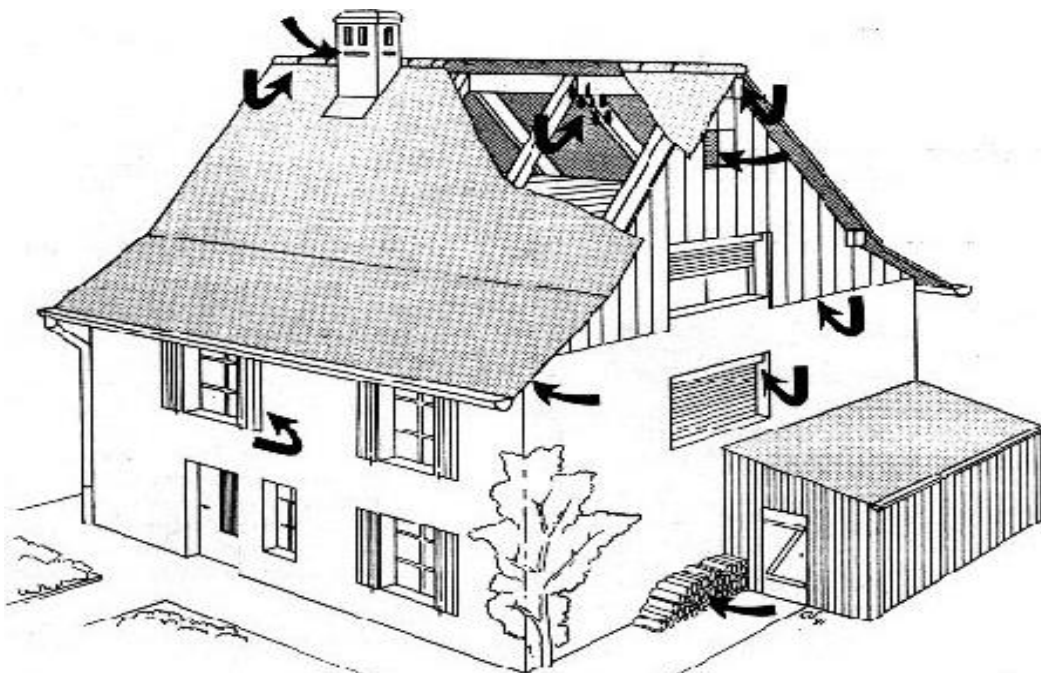
	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitatrichtlijn- soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	x	ja	x

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

3.3 Vleermuizen

De directe omgeving van het plangebied bestaat uit laanvormige elementen, gebouwen en open terrein wat geschikt foerageer- en verblijfgebied is voor vleermuizen (Limpens et al., 1997; Dietz et al., 2011). In het deel van Krimpenerwaard waar de projectlocaties zijn gelegen is het voorkomen bekend van tenminste 7 vleermuissoorten: laatvlieger, meervleermuis, watervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Met name de gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn typische gebouwbewonende soorten die relatief veel voorkomen in dorpen en/of stedelijk gebied.

De te renoveren woningen zijn visueel geïnspecteerd op de aan- dan wel afwezigheid van potentiële invliegopeningen. Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (figuur 32). In hoeverre een potentiële verblijfplaats geschikt is voor vleermuizen is onder andere afhankelijk van (a)biotische factoren, klimatologische omstandigheden, het type verblijfplaats en de vleermuissoort. Afhankelijk van de type werkzaamheden of ingrepen, het moment van uitvoeren en de toegepaste werkwijze kunnen effecten optreden voor vleermuizen.

Figuur 32 *Vleermuizen kunnen op verschillende plaatsen in een woning een verblijfplaats hebben (bron afbeelding: www.ivnvechtclassen.org).*

Op verschillende locaties in het plangebied is sprake van laanvorming, lineaire structuren of geschikt foerageergebied. Essentiële vlieg- en foerageroutes maken onderdeel uit van het functionele habitat van vleermuizen. Echter leiden de beoogde ingrepen aan de woningen niet tot aantasting van het foerageergebied of de structurele indeling ervan. Tevens worden de werkzaamheden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang waardoor bouwverlichting niet noodzakelijk is.

Vleermuizen foerageren opportunistisch, waarbij het insectenaanbod de duur van het foerageren bepaald. Het grootste deel van de planlocaties is matig geschikt foerageergebied. De mogelijke effecten op vleermuizen zijn in sterke mate gerelateerd aan het type werkzaamheden. Het na-isoleren van een voor vleermuizen toegankelijke spouw leidt bijvoorbeeld tot de vernietiging van een mogelijke verblijfplaats. Daarentegen leidt het vervangen van een cv-installatie in de regel niet tot de aantasting van geschikte vleermuisverblijfplaatsen. Globaal gezien kan gesteld worden dat werkzaamheden aan daken en gevels invloed kunnen hebben op potentiële verblijfslocaties en inpandige werkzaamheden niet. In tabel 6 wordt een algemeen beeld geschetst van de mogelijke verblijfplaatsen. Bij de conclusies in paragraaf 5.1 worden deze effecten genuanceerd.

Tabel 6 Overzicht van de (mogelijk) geschikte verblijfslocaties voor vleermuizen per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Complex 65, 70	ja	Ventilatieroosters (niet toeg.), voegopeningen, ontbrekende specie, scheefliggende dakpannen	mogelijk
Complex 45	ja	Open stootvoegen op hoogte, loodslabben, overhangende dakpannen, openingen onder dakpannen, vleermuiskasten	mogelijk
Complex 319	ja	Open stootvoegen, kierende kantpannen, scheefliggende dakpannen	mogelijk
Complex 338, 339	ja	Open stootvoegen, gat in gevel, ontbrekende, scheefliggende en kierende dakpannen, ventilatieroosters	mogelijk
Complex 234	ja	Scheefliggende dakpannen, overstekende kantpannen	mogelijk
Complex 227	ja	Open stootvoegen, kierende kantpannen en scheefliggende dakpannen	mogelijk
Complex 236	ja	Scheefliggende dakpannen, overstekende kantpannen, kierende dakrand, gaten in muur, vleermuiskasten	mogelijk
Complex 664	ja	Ventilatieroosters (niet toeg.), openingen tussen dakrand en goot, slecht staat voegwerk, open voegen, losliggende dakpannen, gat in de gevel, vleermuiskasten	mogelijk

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 7 Overzicht van de beschermingsregimes betreffende vleermuizen in de verschillende deelgebieden alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de renovatie.

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitatrichtlijn- soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	ja	n.v.t.	ja

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

3.4 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën en reptielen en/of sporen daarvan aangetroffen in het plangebied. In de omgeving is het voorkomen bekend van: ringslang, gewone pad, rugstreeppad, kleine watersalamander, meerkikker, heikikker en bruine kikker (Creemers & Van Delft, 2009, NDFF). Middels het ontbreken van gunstig en essentieel leefgebied van reptielen alsmede de aard van de beoogde ontwikkeling is de aanwezigheid van en zijn effecten op inheemse reptielen uitgesloten op en rondom de planlocaties.

Ten aanzien van heikikker ontbreekt functioneel leefgebied binnen de planlocatie. Overwinteringslocaties als lage struwelen, opgaande vegetatie en hoge kruidige gewassen zijn niet aanwezig. Tevens ontbreken oppervlaktewateren en watergangen met goed ontwikkelde oever- en/of watervegetatie. De ruimtelijke ingrepen leiden niet tot aantasting van relevant leefgebied of essentiële onderdelen hiervan. Het voorkomen van heikikker en functionele onderdelen van het leefgebied kunnen worden uitgesloten.

De rugstreeppad is voor de voortplanting afhankelijk van ondiepe wateren, die vrij snel opwarmen. Vaak wordt gebruik gemaakt van tijdelijke poeltjes en plassen. Dergelijke ondiepe wateren ontstaan vaak bij sloop- en bouwwerkzaamheden in regenachtige perioden in het voorjaar. Rugstreeppadden doorkruisen zeer ongunstig en zeer ruderaal terreinen om potentiële voortplantingspoelen te bereiken. Gelet op de afstand tot bekende populaties (<5km) van rugstreeppad kan kolonisatie door de soort gedurende sloop- en bouwwerkzaamheden niet uitgesloten worden (Ravon.nl; verspreidingsatlas.nl). Indien dergelijke werkzaamheden niet plaats gaan vinden zijn geen maatregelen van toepassing.

In de directe omgeving van de planlocatie is geen oppervlaktewater aanwezig. Amfibieën leven in een terrestrisch (m.n. herfst/winter) en aquatisch (m.n. lente/zomer) habitat. Beide habitatonderdelen dienen op korte afstand van elkaar te liggen. De tuinen en groenstroken zijn potentieel geschikt terrestrisch habitat voor algemene amfibieën. De beoogde werkzaamheden leiden niet tot aantasting van belangrijk leefgebied van amfibieën. Daarnaast geldt voor algemene soorten vrijstelling in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Negatieve effecten op beschermde amfibieën en reptielen kunnen worden uitgesloten, mits indien nodig maatregelen getroffen worden ten aanzien van rugstreeppad.

Tabel 8 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde amfibieën en reptielen per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	Ja	Algemene soorten; welke vallen onder het vrijstellingsbesluit voor ruimtelijke ontwikkelingen. Indien sloop- en nieuwbouwwerkzaamheden plaatsvinden tevens rugstreeppad	Nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 9 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde amfibieën en reptielen conform de Wet Natuurbescherming.

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitarichtlijnsoort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	m*	ja	x

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

** m: mits maatregelen getroffen worden om kolonisatie door rugstreeppad te voorkomen. Dit is enkel van toepassing indien ingrijpende werkzaamheden als sloop-, grondverzet- en/of nieuwbouwwerkzaamheden plaatsvinden

3.5 Vissen

Er zijn geen ingrepen voorzien aan of nabij oppervlaktewater. Effecten op vissen kunnen derhalve worden uitgesloten.

Tabel 10 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vissen per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	geen	Geen ingrepen aan of nabij oppervlaktewater	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 11 Overzicht van de (mogelijk) aanwezige beschermde vissen conform de Wet Natuurbescherming.

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitarichtlijnsoort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	x	x	x

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

3.6 Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Op de projectlocaties zijn tijdens het veldbezoek geen (sporen en/of delen van) beschermde vlinders, libellen of overige ongewervelden aangetroffen. De meeste dag-actieve insecten zijn in de winterperiode niet zichtbaar. Op de locaties zijn diverse (gedomesticeerde) heesters en bomen aanwezig. De vegetatie is voor veel algemene insecten geschikt t.b.v.: voedsel, voortplanting, opgroei (larvale stadium), popstadium en verblijfplaats. Er zijn geen plantensoorten aangetroffen nabij de woningen die voor een specifieke soort een waardplant vormen.

Waarnemingen van beschermde dagvlinders en libellen ontbreken tevens rondom de planlocatie. De planlocatie valt buiten het verspreidingsgebied van beschermde kevers (nederlandsesoorten.nl) en heeft tevens geen functie voor deze soorten door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater, oud eikenbos en een geen grote hoeveelheid rottend hout. Voor overige soorten zoals de platte schijfhoren ontbreekt tevens het geschikte biotoop.

In de tuinen rondom de woningen kunnen veel verschillende, algemene (niet beschermde) insecten voorkomen, ter indicatie: vlinders, bijen, wespen, hommels, loopkevers, spinnen, mijten, mieren, lieveheersbeestjes, et cetera. Effecten ten aanzien van beschermde insecten als gevolg van de beoogde werkzaamheden zijn uitgesloten.

Tabel 12 Overzicht van de (mogelijk) potentie en effecten voor beschermde vlinders, libellen en overige ongewervelden per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Alle complexen	geen	Algemene soorten zonder beschermde status	nee

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 13 Overzicht van de beschermingsregimes betreffende vlinders, libellen en overige ongewervelde in de verschillende deelgebieden alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de renovatie.

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitatrichtlijn- soort	Geschikt habitat overige soort	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	n.v.t.	x	x	x

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

3.7 Vogels

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek foeragerende, overvliegende en rustende vogels waargenomen. De vogelsoorten betreffen: kauw, aalscholver, halsbandparkiet, roodborst, ekster, houtduif, kraai, stormmeeuw, spreeuw, brandgans, grauwe gans, nijlgans, vink, turkse tortel, merel, ringmus, pimpelmees en huismus. Alle woningen zijn geïnspecteerd op de geschiktheid voor soorten met jaarrond beschermde onderdelen van het leefgebied als bijvoorbeeld nestlocaties in bebouwing. Dit betreft met name huismus en gierzwaluw.

De huismus is een kleine zangvogel. De soort leeft het gehele jaar op dezelfde locaties in de directe omgeving van bebouwing. De nestlocatie bevindt zich vaak onder (pannen)daken in gevels of andere beschutte plaatsen in bebouwing. Het habitat van de huismus moet voldoen aan een aantal aspecten: voldoende dekking (m.n. groenblijvende struiken), voedsel, nestgelegenheid, drinkwater en stofbadplekken. Indien deze aspecten niet allemaal aanwezig zijn of te ver uiteen liggen is het habitat ongeschikt voor de soort. Op en/of nabij alle planlocaties zijn waarnemingen van huismus en/of nestlocaties van de soort bekend (Rebergen & Visschers, waarneming.nl). Gelet op de constructie van de bebouwing, het ontbreken van vogelschroot bij alle complexen en de potentiële invliegopeningen en inkruipmogelijkheden is de aanwezigheid van nestlocaties van huismus niet uit te sluiten. Bovendien is het zeer aannemelijk dat alle essentiële habitateigenschappen ten aanzien van huismus aanwezig zijn in de nabijgelegen tuinen en het openbare groen.

De gierzwaluw leeft evenals als de huismus in de directe omgeving van mensen en broedt tevens in gevels en onder (pannen)daken. De gierzwaluw is echter niet het gehele jaar aanwezig in Nederland, maar verblijft hier slechts in de broedperiode van mei tot augustus. De gierzwaluw verblijft met uitzondering van de broedperiode zijn hele leven in de lucht. Op en/of nabij alle planlocaties zijn waarnemingen van gierzwaluw en/of nestlocaties van de soort bekend (waarneming.nl). Gelet op de constructie van de bebouwing, het ontbreken van vogelschroot bij alle complexen en de potentiële invliegopeningen en inkruipmogelijkheden is de aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw niet uit te sluiten.

De bomen, struiken, hagen en nestkastjes aan en nabij de te renoveren woningen bieden voor algemene broedvogels gelegenheid om te foerageren en te nestelen. De werkzaamheden hebben een significant negatief effect op zangvogels als gebruiksfuncties tijdelijk of permanent ernstig worden aangetast.

Tijdelijke aantasting van gebruiksfuncties zijn o.a. geluids- en lichtverstoring tijdens de broedperiode waardoor vogels niet tot een broedsel komen of er niet in slagen jongen groot te brengen. Ten aanzien van algemene broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren (indicatieve periode: 15 maart- 15 juli) om potentieel versturende effecten op broedvogels te voorkomen. Het verwijderen van broedgelegenheden en het daarmee voorkomen van broedgevallen in de herfst- en winterperiode is eveneens een effectieve maatregel.

Tabel 14 Overzicht van de geschikte verblijfslocaties voor beschermde vogelsoorten per deelgebied.

	Potentie*	Beschrijving	Overtreding**
Complex 65, 70	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; scheefliggende pannen of gebroken pannen, opstaande loodslabben, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting	
Complex 45	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; opstaande loodflappen, scheefliggende pannen of gebroken pannen, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting	
Complex 319	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; opstaande loodslabben en openingen tussen muur en hemelwaterafvoer, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting	
Complex 338,339	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; nokvorsten opstaande loodslabben en openingen tussen muur en hemelwaterafvoer, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting.	
Complex 234	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; nokvorsten, scheefliggende pannen of gebroken pannen, opstaande loodslabben, openingen tussen muur en hemelwaterafvoer en nestkasten aan gevel, geschikt voor o.a. gierzwaluw tevens afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting.	
Complex 227	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; opstaande loodflappen, openingen tussen muur en hemelwaterafvoer, scheefliggende pannen of gebroken pannen, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting. Weinig groen	

Vervolg tabel 14

Complex 236	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; nokvorsten, scheefliggende pannen of gebroken pannen en openingen tussen muur en hemelwaterafvoer, opstaande loodslabben, afwezigheid vogelschroot en aanwezigheid beschutting. Weinig groen	
Complex 664	Gz	Geschikt habitat algemene broedvogels	Mogelijk
	Hm	Geschikt habitat gebouwbewonende vogels; nokvorsten, scheefliggende pannen of gebroken pannen, opstaande loodslabben	

* potentie: geen – onwaarschijnlijk – mogelijk – ja

** overtreding: in het kader van verbodsbepalingen opgenomen in de Wet natuurbescherming

Tabel 15 Overzicht van de beschermingsregimes betreffende vogels in de verschillende deelgebieden alsmede de verwachte effecten naar aanleiding van de renovatie.

	Geschikt habitat Vogelrichtlijnsoort	Geschikt habitat Habitatrichtlijn- soort	Geschikt habitat jaarrond beschermd nesten	Soortspecifiek onderzoek noodzakelijk
Alle complexen	ja	n.v.t.	ja	ja

invulling: x = ongeschikt / ja = geschikt / m (mogelijk) = nader te bepalen of mits maatregelen getroffen worden

4 Gebiedsbescherming

4.1 Natura2000 gebieden

De planlocatie maakt geen deel uit van een Natura2000-gebied (figuur 33 t/m 36). In de omgeving van de planlocaties liggen de Natura2000-gebieden: Oude Maas, Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten, Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en Lingebied & Diefdijk-Zuid.

De beoogde ingrepen leidt niet tot een verkeerstrekkende werking. De renovatie van de woningen leidt tot een tijdelijke toename in stikstofdepositie (projecteffect). Echter zal er in de toekomstige situatie sprake zijn van een lagere uitstoot (hoog rendement stookinstallatie en betere isolatie) vergeleken met de huidige situatie. Een toename in stikstofdepositie kan een effect sorteren op kwetsbare en gevoelige habitattypen. Echter leert de ervaring dat het projecteffect bij soortgelijke en grotere projecten en de afstand tot kwetsbare habitats dat de stikstofdepositie onder de drempelwaarde van 0,05 mol/hectare blijft. Tevens geldt voor de overige effecten (trillingen, geluid, optische verstoring etc.) dat de afstand tot omliggende Natura2000-gebieden per definitie te groot is.

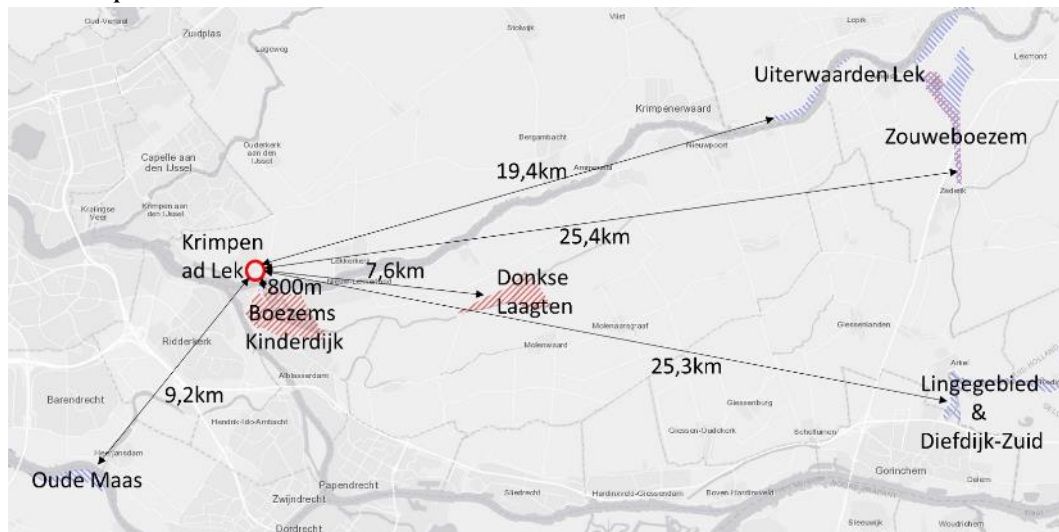
Sinds 1 januari 2017 is de beleidsvoering en beoordeling gedecentraliseerd van de overheid naar de provincie. Als gevolg van deze decentralisatie zijn er verschillen in interpretatie, toetsing en beoordeling van ruimtelijke ingrepen in relatie tot de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS). Ondanks dat er geen effecten verwacht worden kan het derhalve, ten behoeve van een feitelijke rekenkundige onderbouwing, door de provincie wenselijk worden geacht een Aerius berekening uit te voeren.

4.1.1 Krimpen aan den IJssel

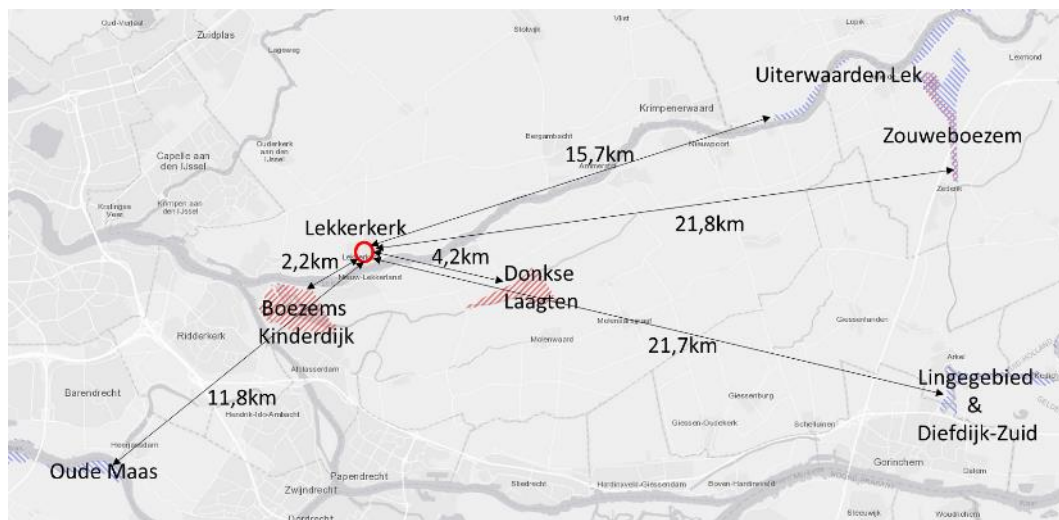
Figuur 33 In de omgeving van de planlocaties te Krimpen aan den IJssel (rode cirkel) liggen de Natura2000-gebieden: Oude Maas, Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten, Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en Lingebied & Diefdijk-Zuid (bron:natura2000.eea.europa.eu).

4.1.2 Krimpen aan de Lek

Figuur 34 In de omgeving van de planlocaties te Krimpen aan de Lek (rode cirkel) liggen de Natura2000-gebieden: Oude Maas, Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten, Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (bron:natura2000.eea.europa.eu).

4.1.3 Lekkerkerk

Figuur 35 In de omgeving van de planlocaties te Lekkerkerk (rode cirkel) liggen de Natura2000-gebieden: Oude Maas, Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten, Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (bron:natura2000.eea.europa.eu).

4.1.4 Schoonhoven

Figuur 36 In de omgeving van de planlocaties te Schoonhoven (rode cirkel) liggen de Natura2000-gebieden: Oude Maas, Boezems Kinderdijk, Donkse Laagten, Uiterwaarden Lek, Zouweboezem en Lingegebied & Diefdijk-Zuid (bron:natura2000.eea.europa.eu).

4.2 Natuurnetwerk Nederland

De planlocaties zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (figuur 37 t/m 40). Ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland geldt dat externe werking geen toetsingskader is.

4.2.1 Krimpen aan den IJssel

Figuur 37 De planlocaties (rode cirkels) zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (bron: pzh.b3p.nl).

4.2.4 Schoonhoven

Figuur 40 De planlocatie (rode cirkel) zijn geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (bron: pzh.b3p.nl).

5 Conclusies en aanbevelingen

5.1 Conclusies

In onderstaande tabel worden de effecten op flora en fauna naar aanleiding van de beoogde ingrepen beschreven. Effecten op de instandhoudingsdoelen van Natura2000-gebieden en de wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland zijn uitgesloten.

Tabel 16 Effecten op beschermde soorten per werkzaamheid. De volgende afkortingen zijn gebruikt: (-) geen effect op zwaardere of strik beschermde soorten, vanzelfsprekend dient de algemene Zorgplicht gerespecteerd te worden, (m.m.) mitigerende maatregelen treffen, (a.o.) aanvullend onderzoek uitvoeren om effecten uit te sluiten.

Locatie en uit te voeren werkzaamheden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën reptielen	insecten	vogels	huismus gierzwaluw
Complex 65, 70							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-
Complex 45							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-
Complex 319							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-

Tabel 16 (vervolg) Effecten op beschermde soorten per werkzaamheid. De volgende afkortingen zijn gebruikt: (-) geen effect op zwaarder of strik beschermde soorten, vanzelfsprekend dient de algemene Zorgplicht gerespecteerd te worden, (m.m.) mitigerende maatregelen treffen, (a.o.) aanvullend onderzoek uit voeren om effecten uit te sluiten.

Locatie en uit te voeren werkzaamheden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën reptielen	insecten	vogels	huismus gierzwaluw
Complex 338, 339							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-
Complex 234							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-
Complex 227							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-
Complex 236							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-

Tabel 16 (vervolg) Effecten op beschermde soorten per werkzaamheid. De volgende afkortingen zijn gebruikt: (-) geen effect op zwaarder of strik beschermde soorten, vanzelfsprekend dient de algemene Zorgplicht gerespecteerd te worden, (m.m.) mitigerende maatregelen treffen, (a.o.) aanvullend onderzoek uit voeren om effecten uit te sluiten.

Locatie en uit te voeren werkzaamheden	vaatplanten	zoogdieren	vleermuizen	amfibieën reptielen	insecten	vogels	huismus gierzwaluw
Complex 664							
Dak_buiten + dakgoot	-	-	a.o.*	-	-	m.m.	a.o.*
Dak_binnen	-	-	m.m.	-	-	-	m.m.
Gevel + kozijnen	-	-	m.m.	-	-	m.m.	m.m.
Spouw	-	-	a.o.*	-	-	-	-

* Afhankelijk van de uit te voeren werkzaamheden, de omstandigheden ter plaatse en de te volgen werkwijze.

** Na studie kan worden besloten dat de woningen in deze deelgebieden worden gesaneerd en er vervolgens nieuwe woningen worden gerealiseerd.

5.2 Te treffen maatregelen en handelingen

De onderstaande maatregelen hebben betrekking op de algemene Zorgplicht betreffende alle flora en fauna alsmede soorten waarvoor vrijstelling geldt in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen. Op basis van de nadere onderzoeken kunnen deze maatregelen worden uitgebreid.

- Tijdens de werkzaamheden moet voorzichtig gehandeld worden met alle voorkomende flora en fauna.
- Wanneer ondanks zorgvuldig handelen, onderzoek en advies schade lijkt te ontstaan voor beschermde flora en fauna dient direct contact opgenomen te worden met een ter zake deskundige¹.
- Al het losliggend materiaal in het werkgebied (m.n. t.p.v. steiger, opslag, schafteet) gefaseerd verwijderen. Dit om bodembewonende dieren de kans te geven in de nabijgelegen omgeving een ander leefgebied te benutten.
- Er wordt gelegenheid gegeven aan dieren, die tijdens de werkzaamheden worden gevonden, te vluchten of zich te verplaatsen naar een schuilplaats buiten het bereik van de werkzaamheden.
- De werkzaamheden opstarten/uitvoeren buiten het broedseizoen (15 maart t/m 15 juli). Indien de werkzaamheden in het broedseizoen worden uitgevoerd dient voor de aanvang door een ter zake deskundig gecontroleerd te worden of er broedvogels aanwezig zijn. E.e.a. op aanwijzing van deskundige.
- Werkzaamheden dienen tussen zonsopkomst en zonsondergang uitgevoerd te worden of een vleermuisvriendelijke verlichtingswijze dient toegepast te worden teneinde verstoring van vleermuizen in directe omgeving te voorkomen. Hieronder kan onder ander worden verstaan; beperkte hoogte van lichtmasten, verlichting naar beneden richten en convergeren, toepassing van UV-vrije verlichting, gebruik van sterk bundellicht vermijden et cetera.
- Indien sloop-, grondverzet en/of nieuwbouwwerkzaamheden plaatsvinden: voor rugstreeppad dient het terrein gedurende de ontwikkeling ongeschikt gehouden te worden (bijv. aanbrengen puinbed, voorkomen ontstaan puinhopen, egaliseren terrein e.d.) en/of ontoegankelijk gemaakt te worden voor de soort gedurende de bouwwerkzaamheden. Dit kan bijvoorbeeld door het plaatsen van schermen van stevig plastic of worteldoek van 50 centimeter hoog en minimaal 10 centimeter ingegraven in de grond. De voorzieningen die getroffen zijn om het gebied ontoegankelijk te maken moeten zodanig geplaatst en beheerd worden dat ze hun functie te allen tijde kunnen vervullen.

¹ Het ministerie van El&I verstaat onder een deskundige persoon die; (1) Op HBO, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie en/of (2) Als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau dat is aangesloten bij het netwerk Groene Bureaus en/of (3) Zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van soortenbescherming en is aangesloten bij de daarvoor in Nederland bestaande organisaties.

5.3 Vervolgstappen

Broedvogels

Ten aanzien van broedvogels dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden naar de aan- dan wel afwezigheid van broedlocaties van huismussen en gierzwaluwen. In navolging van het kennisdocument Huismus dient ten behoeve van het huismusonderzoek 2 bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 april t/m 15 mei. Of een technische inspectie buiten de kwetsbare periode (broedseizoen en periode van vorst). In navolging van het kennisdocument Gierzwaluw dient ten behoeve van het gierzwaluwonderzoek 3 bezoeken te worden afgelegd in de periode 1 juni t/m 15 juli.

Vleermuizen

Ten aanzien van vleermuizen dient er aanvullend onderzoek gedaan te worden naar welke functie de bestaande bebouwing al dan niet heeft ten behoeve van vleermuizen. In navolging van het vleermuisprotocol dienen voor dit onderzoek 4 bezoeken te worden afgelegd in de periode (1 april) 15 mei t/m 1 oktober (15 oktober) Weersomstandigheden; minimale temperatuur 5 °C, maximale windkracht 3 Bft en als neerslag maximaal motregen.

6 Literatuur

- Bang, P. & P. Dahlström, 2005. Tierspuren. Fährten, Fraßspuren, Losungen, Gewölle und andere. BLV Buchverlag GmbH & Co. KG, München
- Creemers, R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (ravin)(redactie), 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. -Nederlandse fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Dietz, C., O. von Helversen, D. Nill & P.H.C. Lina, 2011. Vleermuizen: alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika: biologie, kenmerken en bedreigingen. Tirion Natuur, Utrecht.
- Hustings, F. & J.W. Vergeer (sovon)(redactie), 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. -Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden
- Limpens, H., K. Mostert en W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij.
- Twisk, P., A. van Diepenbeek & J.P. Bekker, 2010. Veldgids Europese Zoogdieren, KNNV Uitgeverij, Zeist

Geraadpleegde Kennisdocumenten (BIJ12)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis
Kennisdocument Gierzwaluw
Kennisdocument Huismus

Geraadpleegde websites

natura2000.eea.europa.eu
www.pzh.b3p.nl
www.ruimtelijkeplannen.nl
www.rvo.nl
www.synbiosys.alterra.nl
www.telmee.nl
www.verspreidingsatlas.nl
www.vleermuisprotocol.nl
www.vlindernet.nl
www.waarneming.nl

